

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การขอรับเด็กที่มีสัญชาติอื่นที่มีได้เกิดในประเทศไทยเป็นบุตรบุญธรรม

กรมกิจการเด็กและเยาวชนได้มีหนังสือ ที่ พม ๐๓๐๖/๒๗๙๐ ลงวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๖๐ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า ด้วยกรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ซึ่งมีหน้าที่ในการให้การสงเคราะห์และคุ้มครองเด็ก ตามพระราชบัญญัติการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม พ.ศ. ๒๕๒๒ ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมให้มีหนังสือถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเพื่อหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับกรรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม โดยมีรายละเอียดดังนี้

ในการประชุมคณะกรรมการการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม ครั้งที่ ๔/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๖๐ ได้พิจารณากรณีจังหวัดตากขอหาหรือแนวทางการรับเด็กสัญชาติลาวเป็นบุตรบุญธรรม มาয়ยังศูนย์อำนวยการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม เนื่องจากได้รับคำขอรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม กรณีนางสาวสม สอนมั่ง อายุ ๕๔ ปี ที่อยู่ ๖๑ หมู่ ๒ ตำบลหนองบัวเหนือ อำเภอเมืองตาก จังหวัดตาก มีความประสงค์ขอรับนาง (เด็กหญิง) ดวงปะเสิด ไชยะแสง อายุ ๘ ปี สัญชาติลาว (บุตรของนายสมบัด ไม่มีนามสกุล อายุ ๔๘ ปี สัญชาติลาว และนางจันทาวัน ไชยะแสง อายุ ๓๘ ปี สัญชาติลาว) เป็นบุตรบุญธรรม จากการตรวจสอบข้อเท็จจริงพบว่าเด็กหญิงดวงปะเสิดฯ เกิดเมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๑ ที่สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยมีหนังสือรับรองการเกิดของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว บิดามารดาแยกทางกัน ไม่สามารถติดต่อบิดาได้ เด็กเดินทางเข้ามา ประเทศไทยเมื่อประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๒ โดยเดินทางมาพร้อมกับมารดาและอาศัยอยู่กับ นางหนอง (ป้า) ซึ่งเป็นพี่สาวของมารดาเด็ก นางหนองเข้ามาอยู่ในประเทศไทยเป็นเวลากว่า ๒๐ ปี โดยอาศัยอยู่กับนางสาวสมฯ (ผู้ขอรับเด็ก) ต่ออมารดาเด็กเดินทางกลับประเทศลาวและได้ฝากเด็กไว้ให้อยู่ในความดูแลของนางหนอง ปัจจุบันเด็กกำลังเรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ โรงเรียนบ้านเด่นวิทยา โดยนางสาวสมฯ เป็นผู้ให้การเลี้ยงดูและรับผิดชอบเรื่องค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ของเด็ก ซึ่งนางสาวสมฯ มีความประสงค์ที่จะรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม

คณะกรรมการการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมได้พิจารณาข้อมูลดังต่อไปนี้ประกอบการพิจารณา

๑. หนังสือตอบข้อหาหรือของสถานเอกอัครราชทูตสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวประจำราชอาณาจักรไทย ที่ได้ตอบข้อหาหรือสรุปความได้ว่า ปัจจุบันรัฐบาลลาว ได้หยุดการพิจารณาเรื่องนี้เป็นการชั่วคราว อันเนื่องมาจากอยู่ในระยะการสร้างเอกสารนิติกรรม เพื่อรับรองเรื่องนี้ให้เสร็จสมบูรณ์ ยกเว้นกรณีผู้ร้องขอเป็นบุคคลเชื้อชาติลาว สัญชาติต่างประเทศ ซึ่งเป็นญาติแท้จริงของเด็กจะได้รับการพิจารณาอนุมัติตามแต่ละกรณีที่เห็นว่าจำเป็นและสมควร

๒. หนังสือเรื่องเสร็จที่ ๕๓/๒๕๕๙ ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาที่ได้อตอบข้อหารือกรณีการขอรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมว่า คณะกรรมการการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมมีอำนาจตามมาตรา ๑๔ (๒) แห่งพระราชบัญญัติการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม พ.ศ. ๒๕๒๒ ได้บัญญัติไว้เป็นการทั่วไปและไม่มีบทบัญญัติให้ใช้บังคับเฉพาะเด็กที่มีสัญชาติไทยหรือสัญชาติของประเทศหนึ่งประเทศใดเท่านั้น ประกอบกับเมื่อพิจารณาเหตุผลในการตราพระราชบัญญัติการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมฯ แล้วเห็นว่า กฎหมายมุ่งคุ้มครองเด็กที่จะเป็นบุตรบุญธรรมเป็นหลัก โดยไม่คำนึงว่าเด็กจะมีสัญชาติไทยหรือสัญชาติของประเทศหนึ่งประเทศใดหรือไม่ ดังนั้น คณะกรรมการการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมจึงมีอำนาจตามมาตรา ๑๔ (๒) แห่งพระราชบัญญัติการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม พ.ศ. ๒๕๒๒ พิจารณาและมีมติในการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมสำหรับกรณีเด็กไร้สัญชาติไทยที่เกิดในประเทศไทยซึ่งบิดามารดาของเด็กเป็นบุคคลสัญชาติเมียนมาและกรณีเด็กที่มีสัญชาติเมียนมาได้ทั้งสองกรณี

นอกจากนี้ การพิจารณาการรับบุตรบุญธรรมที่เกี่ยวข้องกับเรื่องสัญชาตินั้น เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๙ ศูนย์อำนวยการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมได้เคยหารือไปยังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีความเห็น ว่า “คณะกรรมการการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมมีอำนาจพิจารณาคำขอรับเด็กที่ไม่มีสัญชาติไทยเป็นบุตรบุญธรรมได้”

๓. ศูนย์อำนวยการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมได้จัดประชุมหารือกรณีหนังสือตอบข้อหารือเรื่อง การรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ในเรื่องเสร็จที่ ๕๓/๒๕๕๙ กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม โดยผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับการรับเด็กที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนและเป็นผู้ที่ไม่ได้เกิดในราชอาณาจักรไทยว่า “แม้กระทรวงการต่างประเทศจะอนุโลมหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ให้ แต่ก็ย่อมจะติดขัดระเบียบข้อบังคับของสำนักงานตำรวจแห่งชาติต่อไป (เนื่องจากเป็นผู้ที่ไม่มีถิ่นพำนักในประเทศไทย) เพราะถ้าเป็นผู้เข้าเมืองโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองก่อนที่จะออกนอกราชอาณาจักร จะต้องดำเนินคดีเข้าเมืองโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองให้เสร็จสิ้นเสียก่อน แล้วจึงจะมีการผลักดันออกไปนอกราชอาณาจักร แล้วสามารถกลับเข้ามาใหม่ให้ชอบด้วยกฎหมาย (มีหนังสือเดินทางและมีวีซ่า)”

๔. ประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคีแห่งอนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองเด็กและความร่วมมือในการรับรองบุตรบุญธรรมระหว่างประเทศ (Hague Convention on the Protection of Children and Cooperation in Respect of Intercountry Adoption) โดยได้ให้สัตยาบันเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๗ อนุสัญญาดังกล่าวมีบทบัญญัติในข้อ ๒ (๑) ให้ใช้กับกรณีเด็กซึ่งมีถิ่นที่อยู่ปกติในรัฐคู่สัญญาหนึ่ง (รัฐกำเนิด) ได้ถูก กำลังถูก หรือกำลังจะถูกนำไปยังอีกรัฐคู่สัญญาหนึ่ง (รัฐผู้รับ) ไม่ว่าหลังการรับบุตรบุญธรรมในรัฐกำเนิด โดยคู่สมรสหรือบุคคลซึ่งมีถิ่นที่อยู่ปกติในรัฐผู้รับหรือเพื่อความมุ่งหมายของการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมเช่นนั้นในรัฐผู้รับหรือรัฐกำเนิด

คณะกรรมการการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมพิจารณาแล้ว เห็นว่ากรณีนี้ผู้ขอรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมมีสัญชาติไทยประสงค์ขอรับเด็กที่มีสัญชาติลาว โดยเด็กไม่ได้เกิดในประเทศไทย เมื่อพิจารณาหนังสือเรื่องเสร็จที่ ๕๓/๒๕๕๙ ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่พิจารณาว่า คณะกรรมการการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมมีอำนาจตามมาตรา ๑๔ (๒) แห่งพระราชบัญญัติการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม พ.ศ. ๒๕๒๒ พิจารณาและมีมติในการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม

สำหรับกรณีเด็กไร้สัญชาติไทยที่เกิดในประเทศไทยซึ่งบิดามารดาของเด็กเป็นบุคคลสัญชาติเมียนมา และกรณีเด็กที่มีสัญชาติเมียนมาได้ทั้งสองกรณี นั้น คณะกรรมการการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม เห็นว่ากรณีดังกล่าวเป็นการตอบข้อหาหรือกรณีเด็กที่ไร้สัญชาติที่เกิดในประเทศไทยซึ่งบิดามารดา เป็นบุคคลสัญชาติเมียนมาและเด็กที่มีสัญชาติเมียนมาเป็นบุตรบุญธรรม ซึ่งกรณีนี้เป็นกรณีที่ ผู้ขอรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมมีสัญชาติไทยประสงค์ขอรับเด็กที่มีสัญชาติลาวที่ไม่ได้เกิดในประเทศไทย เป็นบุตรบุญธรรม ข้อเท็จจริงจึงแตกต่างไปจากที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ตอบข้อหาหรือมา คณะกรรมการการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมจึงมีมติให้หารือไปยังสำนักงาน คณะกรรมการกฤษฎีกาในประเด็น ดังต่อไปนี้

๑. คณะกรรมการการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมมีอำนาจพิจารณาและมีมติในการรับเด็ก เป็นบุตรบุญธรรมสำหรับกรณีเด็กที่ไม่ได้เกิดในประเทศไทยซึ่งได้ถูกนำมา (เคลื่อนย้ายมา) จากประเทศที่ไม่ได้เป็นภาคีแห่งอนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองเด็กและความร่วมมือในการรับรอง บุตรบุญธรรมระหว่างประเทศ ซึ่งมีบิดามารดาเป็นบุคคลสัญชาติอื่นที่ไม่ใช่สัญชาติไทย และเด็กนั้น เป็นเด็กที่ไม่ได้สัญชาติไทยหรือเด็กมีสัญชาติอื่นที่ไม่ใช่สัญชาติไทย เช่น เด็กที่มีสัญชาติลาว หรือเมียนมา เป็นต้น โดยขณะที่จะมีการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม เด็กนั้นมีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ ในประเทศไทย ได้หรือไม่

๒. สำหรับกรณีเด็กที่ไม่ได้เกิดในประเทศไทย ซึ่งได้ถูกนำมา (เคลื่อนย้ายมา) จากประเทศที่เป็นภาคีแห่งอนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองเด็กและความร่วมมือในการรับรองบุตรบุญธรรม ระหว่างประเทศ ซึ่งมีบิดามารดาเป็นบุคคลที่มีสัญชาติอื่นที่ไม่ใช่สัญชาติไทย โดยเด็กนั้นเป็นเด็ก ที่มีสัญชาติอื่นที่ไม่ใช่สัญชาติไทย โดยขณะที่จะมีการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม เด็กนั้นพักอาศัยอยู่ ในประเทศไทย เช่น เด็กมีสัญชาติกัมพูชา อินเดีย อังกฤษ อเมริกัน เป็นต้น คณะกรรมการฯ ควรจะ นำข้อ ๒ (๑) ของอนุสัญญาดังกล่าว มาประกอบการพิจารณาก่อนมีมติ (อนุมัติ) ในการรับเด็ก เป็นบุตรบุญธรรมหรือไม่ กล่าวคือ ควรสอบถามหรือแจ้งไปยังประเทศที่เด็กถูกนำมา (เคลื่อนย้ายมา) ว่าเด็กยังมีถิ่นที่อยู่ปกติในประเทศดังกล่าวหรือไม่ และประเทศดังกล่าวรับทราบและขัดข้องหรือไม่ว่า เด็กที่จะถูกรับเป็นบุตรบุญธรรมตามกฎหมายภายในของประเทศไทย ทั้งนี้ เพื่อมิให้การดำเนินการ รับบุตรบุญธรรมภายในประเทศของไทยขัดแย้งกับบทบัญญัติของอนุสัญญาฯ ซึ่งประเทศไทยได้ให้ สัตยาบันไว้ในการเข้าเป็นภาคีแห่งอนุสัญญา

กรมกิจการเด็กและเยาวชนพิจารณาปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับการรับเด็ก เป็นบุตรบุญธรรมกรณีดังกล่าวแล้ว เห็นว่าเป็นประเด็นเกี่ยวกับการพิจารณาตีความถ้อยคำ ตามตัวบทกฎหมาย ดังนั้น เพื่อให้ได้ข้อยุติเป็นแนวทางบรรทัดฐานการพิจารณาและการปฏิบัติงาน ให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม จึงขอให้สำนักงานคณะกรรมการ กฤษฎีกาพิจารณาปัญหาข้อกฎหมายตามมติคณะกรรมการการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๑) ได้พิจารณาข้อหาหรือของกรมกิจการ เด็กและเยาวชน โดยมีผู้แทนกระทรวงการต่างประเทศ (สำนักงานปลัดกระทรวงและกรมการกงสุล) ผู้แทนกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (สำนักงานปลัดกระทรวงและกรมกิจการ เด็กและเยาวชน) ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (สำนักงานปลัดกระทรวง) และผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว ปรากฏข้อเท็จจริงเพิ่มเติมว่าในประเด็นที่หนึ่ง กรมกิจการเด็กและเยาวชน มีความประสงค์ขอหารือเกี่ยวกับอำนาจของคณะกรรมการการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมว่าจะมีอำนาจพิจารณาและมีมติในการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม ซึ่งเป็นกรณีทั่วไปโดยไม่ได้เฉพาะเจาะจงเพียงกรณีข้อเท็จจริงของเด็กหญิงดวงปะเสิดฯ เท่านั้น ส่วนประเด็นที่สองมีความประสงค์ขอหารือกรณีเด็กที่ไม่ได้เกิดในประเทศไทย ซึ่งได้ถูกนำมา (เคลื่อนย้ายมา) จากประเทศที่เป็นภาคีแห่งอนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองเด็กและความร่วมมือในการรับรองบุตรบุญธรรมระหว่างประเทศ ซึ่งบิดามารดาเป็นบุคคลที่มีสัญชาติอื่นที่ไม่ใช่สัญชาติไทย และเด็กนั้นเป็นเด็กที่มีสัญชาติอื่นที่ไม่ใช่สัญชาติไทย โดยขณะที่จะมีการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม เด็กนั้นพักอาศัยอยู่ในประเทศไทย เช่น เด็กมีสัญชาติกัมพูชา อินเดีย อังกฤษ อเมริกัน เป็นต้น คณะกรรมการฯ ควรจะนำข้อ ๒ (๑) ของอนุสัญญาดังกล่าวมาประกอบการพิจารณาก่อนมีมติ (อนุมัติ) ในการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมเพื่อให้การดำเนินการรับบุตรบุญธรรมภายในประเทศไทยขัดแย้งกับบทบัญญัติของอนุสัญญาฯ ที่ประเทศไทยได้ให้สัตยาบันไว้ในการเข้าเป็นภาคีแห่งอนุสัญญาหรือไม่ นั้น เป็นข้อเท็จจริงที่ไม่เกี่ยวกับกรณีของเด็กหญิงดวงปะเสิดฯ แต่ประการใด อีกทั้งประเทศลาวที่เป็นรัฐกำเนิดของเด็กหญิงดวงปะเสิดฯ ก็ไม่ได้เป็นภาคีแห่งอนุสัญญาฯ กับประเทศไทยซึ่งเป็นรัฐที่มีการขอรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมด้วย ดังนั้น กรมกิจการเด็กและเยาวชนจึงขอถอนข้อหารือในประเด็นที่สองไปหารือกับกระทรวงการต่างประเทศเพื่อให้ได้ข้อยุติเสียก่อน

คณะกรรมการกฤษฎีกาฯ จึงมีความเห็นเฉพาะในประเด็นที่หนึ่งว่า เมื่อพิจารณาหลักทั่วไปของขอบเขตการบังคับใช้กฎหมาย ประกอบกับบทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับประเด็นดังกล่าวแล้ว เห็นว่าตามหลักทั่วไปของกฎหมายภายในของประเทศหนึ่งย่อมใช้บังคับแก่บุคคลทุกคนซึ่งอยู่ภายในดินแดนของประเทศนั้น ประกอบกับเมื่อพิจารณาหลักเกณฑ์การรับบุตรบุญธรรมตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และพระราชบัญญัติการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม พ.ศ. ๒๕๒๒ แล้ว ปรากฏว่ามาตรา ๔^๑ แห่งพระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดว่า “เด็ก” หมายความว่า ผู้เยาว์ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และไม่มีบทบัญญัติใดที่แสดงให้เห็นว่ากฎหมายประสงค์จะจำกัดขอบเขตการใช้บังคับเฉพาะแก่เด็กที่เกิดในประเทศไทยหรือมีสัญชาติไทยเท่านั้น และเมื่อพิจารณาอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมในมาตรา ๑๔ (๒)^๒ แห่งพระราชบัญญัติการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมฯ ที่ได้บัญญัติให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาและมีมติในการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม ประกอบกับเหตุผลท้ายพระราชบัญญัติ

^๑มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“เด็ก” หมายความว่า ผู้เยาว์ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ฯลฯ

ฯลฯ

^๒มาตรา ๑๔ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

(๒) พิจารณาและมีมติในการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม

ฯลฯ

ฯลฯ

การรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม^๓ ที่ว่า “เนื่องจากการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมซึ่งแต่เดิมเคยจำกัดอยู่เฉพาะในระหว่างเครือญาติผู้รู้จักคุ้นเคยกัน นั้น บัดนี้ ได้แพร่ขยายออกไปสู่บุคคลภายนอกอื่น ๆ ทั้งคนไทยและคนต่างด้าว สมควรกำหนดเงื่อนไขและวิธีการในการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมไว้เพื่อคุ้มครองสวัสดิภาพของเด็กที่จะเป็นบุตรบุญธรรม โดยคำนึงถึงประโยชน์ของเด็กเป็นสำคัญ ...” แสดงให้เห็นว่ากฎหมายมุ่งประสงค์เพื่อคุ้มครองเด็กที่จะเป็นบุตรบุญธรรมเป็นหลัก โดยไม่คำนึงว่าเด็กจะเกิดในประเทศไทยหรือประเทศอื่น หรือเด็กจะมีสัญชาติไทยหรือมีสัญชาติอื่น นอกจากนี้พระราชบัญญัติดังกล่าวก็ไม่มีบทบัญญัติใดห้ามมิให้คณะกรรมการการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมมีอำนาจพิจารณาและมีมติในการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมสำหรับกรณีที่มีข้อเท็จจริงอันเป็นการจำกัดในเรื่องสถานที่เกิดของเด็ก สัญชาติของเด็ก สัญชาติของบิดามารดาผู้ให้กำเนิดเด็ก หรือสัญชาติของผู้รับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมไว้เป็นการเฉพาะแต่ประการใด ดังนั้น คณะกรรมการการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมจึงมีอำนาจพิจารณาและมีมติในการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมในประเด็นนี้ได้ตามมาตรา ๑๔ (๒) แห่งพระราชบัญญัติการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมฯ ทั้งนี้ เป็นไปตามแนวทางที่คณะกรรมการกฤษฎีกาเคยให้ความเห็นไว้ในเรื่องเสรีจที่ ๓๖๕/๒๕๒๙^๔ เรื่องเสรีจที่ ๕/๒๕๔๘^๕ และเรื่องเสรีจที่ ๕๓/๒๕๕๙^๖

(นายดิศพัทธ์ โทตระกิตย์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มิถุนายน ๒๕๖๐

^๓เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมซึ่งแต่เดิมเคยจำกัดอยู่เฉพาะในระหว่างเครือญาติและผู้รู้จักคุ้นเคยกันนั้น บัดนี้ ได้แพร่ขยายออกไปสู่บุคคลภายนอกอื่น ๆ ทั้งคนไทยและคนต่างด้าว สมควรกำหนดเงื่อนไขและวิธีการในการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมไว้เพื่อคุ้มครองสวัสดิภาพของเด็กที่จะเป็นบุตรบุญธรรม โดยคำนึงถึงประโยชน์ของเด็กเป็นสำคัญ และป้องกันการค้าเด็กในรูปของการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม และเพื่อคุ้มครองประโยชน์ของบิดามารดาที่แท้จริงของเด็ก ตลอดจนประโยชน์ของผู้รับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้น

^๔บันทึก เรื่อง การขอปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม (ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔๘/๒๒ และพระราชบัญญัติการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๑๔) ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๕๐๑/๑๖๓๓ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๒๙ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

^๕หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๙๐๑/๐๐๒๔ ลงวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๔๘ ถึงกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ

^๖บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การพิจารณาการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๙๐๒/๑๓ ลงวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๕๙ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี